

7/12581
GK.129

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 2735
Konu :Antalya Milletvekili
Devrim KÖK'ün
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2017
24 Mayıs 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 13.03.2017 tarihli ve 43452547-120.07-87866 sayılı yazınız.

Antalya Milletvekili Devrim KÖK'ün Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/12581 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (4 Sayfa)

ANTALYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN DEVRİM KÖK'ÜN
TBMM 7/12581 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Antalya Kent Konseyinin hazırladığı Antalya Hava Kalitesinin Durumu ve Öneriler' adlı raporunda Antalya'da hava kirliliği hem ülke hem de Avrupa Birliği (AB) sınır değerlerinin üzerinde çıktığı, Antalya'nın yıllık partiküler madde konsantrasyon değerleri Türkiye'nin sınır değerlerinin altında ancak AB sınır değerlerinin üzerinde. 2016 yılında ise 53 mikrogram (mcg)/metreküp (m3) olarak belirlenen yıllık konsantrasyon değeri hem AB (40 mcg/m3) hem de ülke sınır değerlerinin (52 mcg/m3) üzerinde tespit edildiği basında ve kamuoyunda yer almıştır.

Buna Göre;

1-"Hava kalitesinin iyileştirilmesine yönelik kirletici konsantrasyonların yönetmeliklerde belirlenen sınır değer olan ve 2019 yılına kadar düşürülme zorunluluğu olan AB sınır değerine düşürmek için yapılan çalışmalar var mıdır? Varsa nelerdir?

2-Raporda yer aldığı üzere 39 kez ulusal günlük sınır değer olan 80 mcg/m3 olan ulusal değerin 39 kez, AB günlük sınır değer olan 50 mcg/m3 değerinin 175 kez aşılmasının gerekçesi nedir?

3-Akdeniz Üniversitesi (AÜ) Çevre Mühendisliği Bölümü tarafından hazırlanan raporda Antalya'nın hava kirliliğine sebep olan; yanma kaynaklı, trafik kaynaklı ve liman bölgesinde yaz aylarında meydana gelen yanma kaynaklı kirliliği önlemek için yapılan çalışmalar var mıdır? Var ise nelerdir?

4-Antalya'da son beş yıl itibari ile kullanılan yerli ve ithal kömür kullanım oranı nedir? İlçe bazında dağılımı nasıldır? Özellikle ithal kömür kullanımı nedeniyle hava kirliliğinin daha da arttığı bölgelerde doğalgaz kullandırılması için yapılan çalışmalar var mıdır? Var ise hangi bölgelerde yapılmaktadır?

5-Antalya'nın hava kirliliği bakımından Türkiye genelindeki sıralaması nedir?

6-Antalya'da satılan kömürlerin kente giriş kontrolleri nasıl yapılmaktadır? Düşük kalitedeki kömürlerin tüketiciye ulaşmasının engellenmesi nasıl sağlanacaktır?

CEVAPLAR:

1-Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği'nin tam ve etkin şekilde uygulanmasını teminen; Ulusal Hava Kalitesi Ölçüm Ağı ve beraberinde Bölgesel Temiz Hava Merkezleri, bölgesel yönetim anlayışının benimsenerek kurumsal kapasitenin artırılması yönünde önemli adımlar olarak hayata geçirilmiştir.

2013/37 Sayılı Bakanlığımız Genelgesi ile illerimiz "yüksek kirlilik" ve "düşük kirlilik" potansiyeline göre sınıflandırılmıştır. Yüksek kirlilik potansiyeli bulunan illerimizden hava kalitesini iyileştirmeye yönelik eylemlerin yeralacağı "Temiz Hava Eylem Planlarını" hazırlayarak Bakanlığımıza göndermeleri talep edilmiştir. Bu kapsamda; belirlenen illerimizden temiz hava eylem planları Bakanlığımıza ulaştırılmıştır. Eylem planları kapsamında illerde kirliliğin

kaynağında azaltımına ve hava kalitesinin korunmasına yönelik eylemler belirlenmiş olup, süreç Bakanlığımızca takip edilmekte ve periyodik olarak izlenmektedir. Çalışmalar Taşra Teşkilatımız koordinasyonunda hem yerel yönetimler hem de Mahalli Çevre Kurulları aracılığıyla ilgili kurum/kuruluşlar ile işbirliği halinde yürütülmektedir.

AB müktesebatı ile uyum çerçevesinde ülkemizde 2008/50/EC sayılı Dış Ortam Hava Kalitesi ve Avrupa için Daha Temiz Hava (CAFE) Direktifi ile uyumlu mevcut mevzuatımız; Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği, direktif üzerindeki revizyonlara uygun olarak yeniden düzenlenmiş olup, taslak olarak kurum görüşlerine sunulmak üzere hazırlanmıştır. Ülkemizin AB Müktesabatına uyum çalışmaları çerçevesinde; hava kirliliğine ilişkin diğer AB mevzuatı uyumlaştırma çalışmaları da devam etmektedir. Kademeli azaltım planı 2014-2019 yıllarını kapsayacak şekilde belirlenmiş olup, geçiş dönemi için ilgili Yönetmelik ve anılan Bakanlığımız Genelgesinde gereklilikler belirtilmiştir.

06.06.2008 tarih ve 26898 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak 2000/ 69/, 2002/3/EC ve Hava Kalitesinin Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği’nde yeralan “ölçüm sonuçlarının kamuoyu bilgisine sunulması gerekliliği” ile ilgili hüküm gereği AB üye ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de hava kalitesinin izlenmesi amacıyla kurulan istasyonların ölçüm sonuçları anlık olarak kamuoyu bilgisine sunulmaktadır.

Antalya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve 2014-2019 yıllarını kapsayan Temiz Hava Eylem Planı bulunmaktadır.

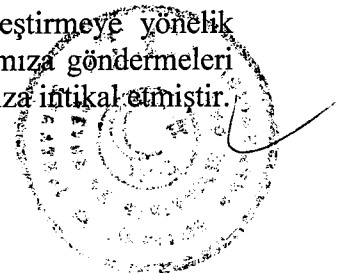
2015 yılı içerisinde Bakanlığımızca yürütülen proje kapsamında 40 noktada pasif örnekleme yapılmıştır. Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü 17.10.2016 tarihi itibari ile faaliyete başlamıştır. 2017 yılı içerisinde Bakanlığımızla birlikte Antalya ilinde yeni kurulacak trafik ve ısınma kaynaklı kirliliklerin ölçüm istasyonları yer seçimi yapılarak kurulumları gerçekleştirilecektir.

2-Yönetmelikte her bir kirletici parametre için yıl içerisinde aşılması gereken aşım sayısı verilmiş olup, PM10 için 2016 yılı günlük sınır değeri olan 80 mg/m³ ün aşım sayısı 35 kez olarak tanımlanmıştır. Antalya ilinde 2016 yılı içinde PM10 günlük sınır değeri olan 80 mg/m³ ün aşım sayısı 39 dur.

Bahse konu limit değer aşımalarının yaşandığı dönemler incelendiğinde özellikle kış dönemine denk gelen periyotlarda olduğu anlaşılmaktadır. Bunun nedenleri trafik ve ısınma kaynaklı emisyonlardır. Ayrıca meteorolojik faktörlerden rüzgar (rüzgarın kış dönemlerinde gün içerisinde denizden karaya doğru rüzgar eserken gün batımında karadan denize doğru rüzgar estiği gözlenmektedir) ve inverziyonun (atmosferdeki kirleticilerin dağılmadan bir tabaka halinde birikmesi) etkileri büyüktür.

Ayrıca, Antalya İli’nde Sahra çölü toz taşınımından dolayı zaman zaman PM10 konsantrasyonlarında yükselmelerin olduğu gözlenmektedir.

3-Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği’nin uygulanması açısından hazırlanan 2013/37 Sayılı Bakanlığımız Genelgesi ile illerimizden hava kalitesini iyileştirmeye yönelik eylemlerin yeralacağı “Temiz Hava Eylem Planlarını” hazırlayarak Bakanlığımıza göndermeleri talep edilmiştir. Bu kapsamda; Antalya ili Temiz Hava Eylem Planı Bakanlığımıza iletmiştir.

Temiz hava eylem planında yanma kaynaklı kirliliği önlemek için Antalya ilinde yönetmelikte belirlenen asgari özelliklerden daha kaliteli yakıtların kullanımı yönünde MÇK kararı alındığı, standartları sağlamadığı tespit edilen yakıtların il dışına çıkarılarak kullanımına izin verilmediği belirtilmiştir. Binalarda ısı yalıtımı oranının artırılması, güneş enerjisi ile ısıtma sistemlerinin yaygınlaştırılması, yeni binalarda merkezi sistemin teşvik edilmesi gibi eylemler tanımlanmıştır. Trafik kaynaklı kirliliğin önlenmesi için kent merkezinde daha az araç kullanımına yönelik düzenlemeler yapılması, kirlletici özelliği yüksek toplu taşıma araçlarının trafikten çekilmesi, tramvay ağının genişletilerek toplu taşımanın teşvik edilmesi eylemleri tanımlanmıştır.

Bakanlığımız bildiriyle; 2013/37 Sayılı Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Genelgesi gereğince hazırlanan, alınacak önlemlerin belirlendiği Temiz Hava Eylem Planlarının, ilgili kurum/kuruluşlarla koordineli olarak eyleme geçirilmesi konusunda Taşra Teşkilatımız talimatlandırılmıştır. Uygulamaya geçirilecek olan kirlletici kaynaklarına bağlı olarak ayrı ayrı belirlenen eylemlerin takibi, Bakanlığımızca gerçekleştirilmektedir.

Trafikte seyreden motorlu kara taşıtlarından kaynaklanan egzoz gazlarının neden olduğu hava kirliliğinden ve etkilerinden, canlıları ve çevreyi korumak amacıyla egzoz gazı kirleticilerinin azaltılmasını sağlamak ve ölçümler yaparak kontrol etmek üzere gerekli usul ve esasları belirlemek amacıyla Bakanlığımızca 04.04.2009 tarihli Resmi Gazete’de “Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü Yönetmeliği” yayımlanmıştır. Bu kapsamda Antalya İl Müdürlüğü’nce egzoz gazı emisyon ölçüm yetkisi olan istasyonlar rutin olarak denetlenmektedir. Ayrıca; trafik akışını hızlandırmak ve hava kalitesini olumsuz yönde etkileyen dur-kalkları önlemek amacıyla da Büyükşehir Belediyesi bünyesinde birtakım çalışmalar başlatılmıştır. Bunlara örnek olarak; akıllı trafik sistemlerinin kurulumu, mevcut sinyalizasyon kavşakların optimizasyonu ve koordinasyonu ve yeşil dalga uygulaması verilebilir.

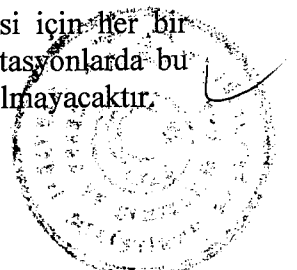
Bakanlığımızca, 2872 sayılı Çevre Kanununun 12. maddesi ve Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği 4. maddesi kapsamında; satışa sunulan katı yakıtlardan standartlara uygun numune alma, denetim yapma ve ihlal durumunda idari yaptırım kararı uygulama konusunda Antalya Büyükşehir Belediyesine Yetki Devri verilmiş olup, Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan denetimler ile Antalya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü’nce yapılan egzoz emisyon ölçümleri aşağıda belirtilmiştir.

Antalya ilinde 2013-2016 yılları arasındaki yerli ve ithal katı yakıt olarak 81,501 ton kömür denetimi yapılarak belirlenen uygunsuzluklar için 260.970 TL idari yaptırım uygulanmıştır.

Antalya ilinde 2013-2016 yılları arasındaki egzoz emisyon ölçümleri yapılan 1255 araca 91.736TL para cezası uygulanmıştır.

4-Antalya İli’nde son beş yıl içerisinde kullanılan yerli ve ithal kömür kullanım miktarlarının ilçelere göre dağılımı ek-1’deki Tabloda verilmektedir. Antalya’nın belli bölgelerinde doğal gaz kullanımı mevcut olup, yaygınlaştırılması ile ilgili olarak altyapı çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca; Antalya Büyükşehir Belediye’sinin Antalya il Müdürlüğü’ne gönderdiği 07.02.2017 tarih ve 7397 sayılı yazısında Antalya kent merkezinde ısınma kaynaklı doğalgaz kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik desteğin devam ettirileceği belirtilmiştir.

5-Ulusal hava izleme ağına bağlı istasyonlarındaki verilerin geçerli sayılabilmesi için her bir istasyonun yıllık ortalama verisinin %90 üzerinde olması gerekmektedir. Bazı istasyonlarda bu veri sağlanamamıştır. Bu nedenle, hava kirliliği açısından sıralama yapmak uygun olmayacaktır.

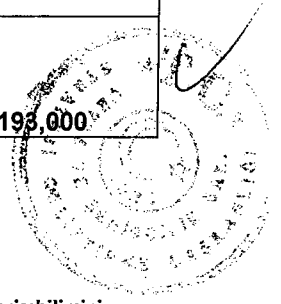
6-Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında katı yakıtların denetimi ile ilgili olarak, Bakanlığımızca 2006 yılında Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na yetki devri yapılmıştır. Bu kapsamda Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı (ABB) Hava Kalitesi Laboratuvarınca (HKL) İle giriş yapan kömürlerden numuneler alınarak Mahalli Çevre Kurulu kararı çerçevesinde belirlenen kömür kalite değerlerine göre analizler yapılmaktadır. Analiz değerleri uygun çıkmayan kömürler il dışı yapılmaktadır.

EK: ANTALYA İLİ'NDE KULLANILAN YERLİ VE İTHAL KÖMÜR MİKTARLARI

İLÇE	Kömür Miktarları (ton)	2012	2013	2014	2015	2016
İL MERKEZİ (merkez ilçeler)	İTHAL	31525,880	785365,300	789567,170	169287,430	169287,430
	YERLİ	3303,77	2175,56	3394,09	510,23	562,14
DÖŞEMEALTI (merkez ilçe)	İTHAL	1089,905	4,510	4,510	394,160	2223,520
	YERLİ	1261,910	x	x	52,740	0,000
AKSU (merkez ilçe)	İTHAL	13375,48	1116,9	1295,45	627,91	0
	YERLİ	13419,950	392,980	608,530	26,550	0,000
GÜNDOĞMUŞ	İTHAL	264,45	142	142	143,1	106,4
	YERLİ	277,000	32,000	32,000	192,820	55,000
SERİK	İTHAL	24465,27	208114,08	209.635,72	209.635,72	209.635,72
	YERLİ	229,320	140,990	406,360	170,410	0,000
ELMALI	İTHAL	3309,820	294396,800	294560,800	2728,750	78583,110

	YERLİ	6954,330	3035,260	2436,180	793,370	362,080
MANAVGAT	İTHAL	138,960	267,430	267,430	554,440	0,000
	YERLİ	X	26,520	525,970	0,000	0,000
ALANYA	İTHAL	401,670	3,900	160,290	405,670	165,540
	YERLİ	X	X	12,580	0,000	0,000
KORKUTELİ	İTHAL	136454,200	38575,840	38880,780	21175,170	37856,990
	YERLİ	261411,340	192,710	788,400	744,780	0,000
KAŞ	İTHAL	331,750	104235,300	104334,100	1212,210	245,100
	YERLİ	428,040	x	1010,240	0,000	0,000
DEMRE	İTHAL	29,730	x	x	60,280	0,000
	YERLİ	X	X	59,460	0,000	0,000
AKSEKİ	İTHAL	749,640	168,060	260,920	155,880	500,810
	YERLİ	1293,340	1411,780	1209,340	576,980	532,000
İBRADİ	İTHAL	X	X	X	X	0,000
	YERLİ	420,000	x	x	x	0,000
GAZİPAŞA	İTHAL	132,070	172,750	230,670	88,020	0,000
	YERLİ	526,070	x	x	x	193,000

KUMLUCA	İTHAL	1315,818	19191,360	19258,660	1411,220	464,220
	YERLİ	260,800	60,000	147,080	287,450	324,000
FİNİKE	İTHAL	208,720	96,220	116,290	97,670	75,460
	YERLİ	100,320	x	x	57,330	57,000
KEMER	İTHAL	406,500	168,850	168,850	116,700	0,000
	YERLİ	27,400	x	x	x	0,000
İL TOPLAM		504113,453	1459487,100	1469513,870	411506,990	501229,520
**	katı yakıt satıcıları ve ilçe kaymakamlıklarının bildirimleri doğrultusunda hesaplanmıştır					

